

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 11CoP/98/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1720202204
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 04. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Alena Čakváriová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2021:1720202204.1

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Aleny Čakváriovej a členiek senátu Mgr. Patrície Železníkovej a JUDr. Blanky Podmajerskej, vo veci starostlivosti o maloleté dieťa: R. R. Z., nar. XX.X.XXXX, v konaní zastúpená kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Pezinku, Moyzesova 2, Pezinok, dieťa rodičov: otec - L. Z., nar. X.X.XXXX, trvale bytom M. 5, XXX XX V. V., t.č. bytom N. XX, XXX XX P., zast. JUDr. Luciou Dvorskou, advokátkou, so sídlom Kladnianska 1, 821 05 Bratislava, a matka - R. P., nar. XX.X.XXXX, bytom XXX XX K. XXX, okr. K., adresa na doručovanie: E. XX, XXX XX V., zast. JUDr. Alexandrou Karlíkovou, so sídlom Račianska 24E, 831 02 Bratislava, o návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia, na odvolanie otca proti uzneseniu Okresného súdu Pezinok, č.k. 12P/190/2020-90, zo dňa 9.2.2021, takto

rozhodol:

Uznesenie súdu prvej inštancie sa p o t v r d z u j e.

o d ô v o d n e n i e :

Súd prvej inštancie uznesením č.k. 12 P 190/2020 - 90, zo dňa 9.2.2021, zamietol návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým žiadal o zverenie maloletej R. R. Z., nar. XX.X.XXXX, do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov.

2. Súd prvej inštancie vec právnej posúdil podľa § 2, § 367 ods. 2 zák.č. 161/2015 Z.z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“), § 324 ods. 1, § 325 ods. 1, § 329 ods. 1, ods. 2 zák.č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). Poukázal na účel neodkladného opatrenia a podmienky jeho nariadenia s nutnosťou riešiť situáciu, ktorá neznesie odklad do rozhodnutia vo veci samej na základe konkrétnych skutočností uvedených v návrhu, ktorými sa preukáže konkrétne ohrozenie alebo porušenie práva, keď je potrebný rýchly zásah súdu na úpravu pomerov účastníkov. Zdôraznil prvoradé hľadisko najlepšieho záujmu maloletého dieťaťa pri rozhodovaní vo všetkých veciach týkajúcich sa dieťaťa. Mal za to, že zverenie maloletého dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti si vyžaduje, aby rodičia v otázkach výchovy dokázali vzájomne komunikovať a rešpektovať sa, čo rodičia maloletej v súčasnosti nedokážu, teda zverenie do striedavej starostlivosti rodičov by v aktuálnej situácii nebolo v jej záujme. Prihliadal na to, že obaja rodičia uvádzajú závažné skutočnosti, ktoré je potrebné riadne preskúmať, prípadne aj v spoluprácu s odborníkmi a toto dokazovanie je nad rámec neodkladného opatrenia, preto bude predmetom dokazovania v konaní vo veci samej. Prihliadol na správu zo šetrenia pomerov vyhotovenou Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Bratislave zo dňa 05.02.2021, ktorý nezistil žiadne závažné nedostatky týkajúce sa starostlivosti o maloletú.

3. Proti uzneseniu súdu prvej inštancie podal odvolanie otec prostredníctvom zvolenej právnej zástupkyne a navrhol napadnuté uznesenie zmeniť a jeho návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia vyhovieť. Namietal, že napadnuté rozhodnutie nevychádza zo spoľahlivo zisteného skutkového stavu, že súd prvej inštancie nesprávne a neúplne zistil skutočný stav veci (§ 62 ods. 1 CMP), vychádzal z nesprávneho právneho posúdenia veci, že v konaní sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené a z uvedeného dôvodu zistený skutkový stav neobstojí. Namietal, že súd

znemožnil nesprávnym procesným postupom uskutočňovať jeho práva, čím došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, nakoľko konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Nestotožnil sa so záverom o nespĺnení podmienok pre nariadenie neodkladného opatrenia s poukazom na predložené dôkazy pripojené k návrhu, z ktorých vyplýva, že rodičia od momentu odsťahovania sa matky zo spoločnej domácnosti až do 23.11.2020 zabezpečovali striedavú starostlivosť o maloletú. Uviedol, že matka sa ho snaží vylúčiť zo života maloletej, nie je možné sa s ňou dohodnúť na realizácii osobnej starostlivosti o maloletú, neumožňuje mu styk a ani telefonický kontakt s maloletou. Takéto konanie matky považoval za neprípustné a nesúladné so záujmom maloletej. Nesúhlasil s argumentáciou súdu o potrebe vykonať dokazovanie vo veci samej. Považoval za neprípustné ponechať aktuálny stav, ktorý nie je na prospech maloletej, pretože bola zvyknutá na výchovu oboma rodičmi, má k nemu vyvinuté silné citové väzby a tieto je potrebné zachovať, aby nedošlo k ich odcudzeniu a ochladnutiu. Poukázal na predlžovanie súdneho konania vo veci samej, keď matka žiadala o zrušenie nariadeného termínu pojednávania, pričom aj aktuálne pandemické opatrenia spôsobujú možné okolnosti neskoršieho rozhodnutia vo veci samej. Zdôraznil, že hľadiskom záujmu maloletého dieťaťa sa zaoberá aj čl. 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa, čl. 5 ods. 2 CMP a rozhodnutia ESLP. Namietal, že súd prvej inštancie vychádzal len zo správy zo šetrenia pomerov v domácnosti matky, pričom bolo potrebné vyžiadať aj správu zo šetrenia pomerov v jeho domácnosti. Spochybnil tvrdenia matky o podanom trestnom oznámení voči jeho osobe z dôvodu fyzického napadnutia, vyhrážania sa, týrania, ako nepreukázané, keď matka ani neuviedla, kedy malo dôjsť k takémuto skutku. Dal do pozornosti potrebu vychádzať zo zásady prezumpcie neviny. Vo vzťahu k podanému trestnému oznámeniu zo dňa 26.11.2020 poukázal na to, že zo strany orgánov činných v trestnom konaní nebol žiadnym spôsobom kontaktovaný. Mal za to, že matka neuviedla žiadnu skutočnosť, že by sa mal takéhoto konania dopustiť voči maloletej, že by bola maloletá počas starostlivosti u neho v ohrození, alebo iné skutočnosti o jeho nespôsobilosti sa o maloletú postarať. Zdôraznil, že matka sa pred pracovníkmi ÚPSVaR Pezinok dňa 19.01.2021 vyjadrila, že sa snaží o úpravu jeho styku s maloletou a nebráni sa aj striedavej starostlivosti. Vyslovil názor, že súd nemal osvedčené žiadne skutočnosti, ktoré by ho diskvalifikovali z výkonu starostlivosti o maloletú. Rodičia žijú oddelene od konca roka 2019, avšak starostlivosť o maloletú zabezpečovali striedavo v intervaloch jedného týždňa alebo v kratšom rozsahu. Nesúhlasil s tvrdením, že o maloletú sa trištvrte roka nezaujímal. Za súladnú so záujmom maloletej považoval rovnocennú starostlivosť, na ktorú bola zvyknutá, v ktorej bola spokojná, a ktorá jej vyhovovala. Uviedol, že v návrhu vo veci samej popísal závažné skutočnosti a pochybnosti o predpokladoch matky vykonávať riadnu starostlivosť o maloletú, pričom navrhol vykonať dokazovanie výsluchom svedkov a znaleckým dokazovaním. Nesúhlasil s názorom súdu, že zverenie maloletého dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti si vyžaduje, aby rodičia v otázke výchovy dieťaťa dokázali vzájomne komunikovať a rešpektovali sa, čo rodičia v súčasnosti nedokážu. Považoval za neprípustné, aby rodič účelovo s cieľom vylúčiť nariadenie striedavej starostlivosti nekomunikoval, resp. bránil stretávanie druhého rodiča s dieťaťom. Poukázal na skutočnosť, že v mimosporových konaniach nie je konajúci súd viazaný návrhom účastníkov konania a má právo i povinnosť rozhodnúť spôsobom najvhodnejším pre maloleté dieťa. Zároveň dal do pozornosti ust. § 24 Zák. o rodine a rozhodnutie ESLP Keegan vs. Írsko, č. 16969/90 zo dňa 26.5.2004, čl. 4, čl. 6, § 40 CMP a čl. 5 a § 28 ods. 2 Zák. o rodine a medzinárodné dokumenty, ktorými je Slovenská republika viazaná a ktoré sa týkajú vzťahov upravujúcich práva a povinnosti rodičov k maloletému dieťaťu. Mal za to, že s prihliadnutím na iné dôležité záujmy, je možné neodkladným opatrením upraviť styk rodiča s dieťaťom, ak mu tento nie je umožňovaný v rozsahu, aby nedošlo k ich odcudzeniu. V danej veci bol dôvodný osobitný procesný postup, a to rozhodnúť nad rámec jeho návrhu aspoň o úprave styku, keďže má záujem podieľať sa na výkone rodičovských práv k maloletej, v ktorých mu matka bráni. Uviedol, že z elektronického spisu vedeného na Okresnom súde Bratislava III vyplýva, že matka namietala príslušnosť súdu na konanie a na danom súde bolo rozhodnuté uznesením o neodkladnom opatrení, ktorým súd zveril maloletú do osobnej starostlivosti matky, určil mu výživné vo výške 150 eur (č.k. 38 P 18/2021 - 21 zo dňa 8.2.2021) a matke uložil povinnosť podať návrh vo veci samej. Dané rozhodnutie mu zatiaľ doručené nebolo. Vyslovil názor, že ním podaný návrh na nariadenie neodkladného opatrenia doručil na príslušný Okresný súd v Pezinku, v konaní vo veci samej a tento návrh podal v súlade s ust. § 112 ods. 1 CSP, majúci za to, že bydlisko maloletej bolo určené dohodou rodičov na adrese N., vzhľadom na realizovanie striedavej starostlivosti o maloletú. Poukázal na to, že matka mu odmietla uviesť adresu, na ktorej sa s maloletou zdržiava, o čom svedčia aj spísané zápisy pracovníčkami ÚPVSaR Pezinok a správa kolízneho opatrovníka zo dňa 5.2.2021.

4. Kolízny opatrovník vo vyjadrení k odvolaniu otca navrhol napadnuté rozhodnutie ako správne potvrdiť. Zotrval na svojom písomnom vyjadrení.

5. Matka vo vyjadrení k odvolaniu otca prostredníctvom zvolenej právnej zástupkyne navrhla odvolanie zamietnuť ako nedôvodné. Mala za to, že súd si splnil svoju povinnosť a skutkový stav posúdil správne a úplne. Tvrdenia otca považovala za nepravdivé a účelové. Uviedla, že s otcom komunikuje, styk s maloletou sa snaží realizovať, otec mal maloletú aj cez víkend od piatku 5.3.2021 do pondelka 9.3.2021, napriek ich dohode o odovzdaní maloletej v nedeľu, zostala dcéra u neho dlhšie. Aj v minulosti sa snažila zabezpečiť styk otca s maloletou, avšak po poslednom ataku zo strany otca voči nej sa situácia zmenila, keď v záujme maloletej, aby nebola svedkom útokov, obmedzovala kontakt otca s ňou. Uviedla, že otec na ňu neustále slovne útočí a osočuje ju a po konflikte zo dňa 20.11.2020 musela vyhľadať lekársku pomoc. Spoločnú domácnosť bola nútená opustiť, vzhľadom na agresívne správanie otca a obavy o zdravie a život. Tvrdenia otca o dohodnutej striedavej starostlivosti a neinformovanosti o bydlisku maloletej považovala za nepravdivé. Vyslovila výhrady k starostlivosti otca o maloletú, ktorá sa po pobyte u neho začala správať inak. Dala do pozornosti, že otec po jej odchode zo spoločnej domácnosti neprispieval žiadnym spôsobom na maloletú, výživné začal platiť až po nariadení neodkladného opatrenia, v minulosti vstupoval do jej pracovných aktivít a financií a spôsobil jej dlhy. Za irelevantné považovala tvrdenia o nepreukázaní skutočnosti ohľadne podania trestného oznámenia a potreby vychádzať z prezumpcie nevinny. Otec po vypočutí v súvislosti s podaným trestným oznámením sa začal správať neúnosne, jeho ataky voči nej sa opakujú, pričom vyjadrenia o požívaní alkoholu a jej zdravotnom stave, ničím neosvedčil. Uviedla, že otec sa pohybuje a zdržiava v mieste jej bydliska, nerešpektuje ju, neberie ako plnohodnotného rodiča a svoje názory prenáša na maloletú, čím ohrozuje jej zdravý vývin. Mala za to, že nie sú naplnené podmienky pre vydanie neodkladného opatrenia. Vo vzťahu k žiadosti o zrušenie termínu pojednávania a postúpenie veci na Okresný súd Bratislava III uviedla, že toto vo svojom vyjadrení zdôvodnila. Mala za to, že príslušnosť súdu na konanie je dané v súlade s ust. § 112 ods. 1 CMP, pretože otec vie, že maloletá má bydlisko na adrese vo X..

6. Otec vo vyjadrení k vyjadreniu matky zotrval na svojich tvrdeniach. Mal za to, že v konaní dostatočne osvedčil, že matka mu neumožňuje styk s maloletou, čo vyplýva aj zo správy kolízneho opatrovníka zo dňa 05.02.2021. Potvrdil, že po podaní odvolania mu po štyroch mesiacoch matka umožnila tráviť s maloletou víkend od piatku od 05.03.2021 do nedele do 07.03.2021, pričom maloletá prejavila záujem zostať u neho dlhšie. Matka neuviedla žiadne výhrady voči realizácii daného styku ani vo vzťahu k preberaniu maloletej, ktorá bola u neho spokojná a šťastná, venoval sa jej, dodržiaval jej hygienické návyky, a s maloletou sa vo vzťahu k matke rozprávala pekne. Ďalšie stretnutie mu bolo umožnené cez víkend od 27.03.2021 do 28.03.2021. Vyslovil názor, že počas obdobia, kedy sa len matka starala o maloletú, sa jej zhoršil rečový prejav, preto možno predpokladať, že matka sa jej riadne nevenuje. Navrhol maloletú vypočuť kolízny opatrovníkom. Zdôraznil, že sa nemôže spoľahnúť, že matka mu bude naďalej umožňovať stretnutia s maloletou a vzhľadom k tomu, že medzi rodičmi dochádzalo k striedaniu maloletej, nie je rozsah a doposiaľ realizované pravidelné stretávanie s maloletou v jej záujme. Vyslovil úvahu, že ak by sa striedavá starostlivosť o maloletú nerealizovala, matka by sa domáhala úpravy práv a povinností k maloletej. Nesúhlasil s tvrdením že na výživu maloletej neprispieval ani s vyjadreniami o jeho útočnom a osočujúcom správaní voči matke a zdržiavaní sa v mieste jej bydliska. So stanoviskom kolízneho opatrovníka zo dňa 05.02.2021 nesúhlasil. Mal za to, že dôležitým záujmom je, aby bolo dieťa v starostlivosti oboch rodičov, a aby malo zachované právo udržiavať rovnocenný, pravidelný a rovnoprávny osobný styk s oboma rodičmi.

7. Odvolací súd preskúmal vec, v ktorej nie je viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania podľa § 65, § 66 zák. č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej CMP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 378 ods. 1 zák. č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej CSP), a dospel k záveru, že odvolanie otca nie je dôvodné.

8. Účelom inštitútu neodkladného opatrenia je rýchla a dočasná úprava právnych pomerov účastníkov. Neodkladné opatrenie vychádza z pomerov a okolností, ktoré existujú v čase rozhodovania. V konaní starostlivosti súdu o maloleté dieťa pri nariadení neodkladného opatrenia je súd v záujme maloletého dieťaťa povinný starostlivo uvážiť, či sú pre také opatrenie splnené všetky zákonné podmienky. Z charakteru neodkladného opatrenia vyplýva, že pred jeho nariadením súd nemusí zistiť všetky skutočnosti, ktoré sú potrebné pre vydanie konečného rozhodnutia a pri zisťovaní nemusí byť vždy dodržaný formálny postup stanovený na dokazovanie. To však neznamená, že súd môže vydať neodkladné opatrenie len na základe tvrdení rodičov, bez osvedčenia aspoň základných skutočností,

ktoré by umožnili prijať záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana. Pre súd je prioritou záujem maloletého dieťaťa a vytvorenie stavu spravodlivej rovnováhy medzi záujmom dieťaťa a jeho rodičmi, pričom zvláštny význam sa kladie na záujem dieťaťa, ktorý môže mať prednosť pred záujmom rodiča a neumožňuje rodičovi vynútiť si také opatrenia, ktoré by ohrozovali zdravie a rozvoj dieťaťa.

9. Pri nariadení neodkladného opatrenia je rozhodujúce preukázať skutočnosť, že sú ohrozené pomery maloletého dieťaťa a nevyhnutná potreba dočasnej úpravy pomerov účastníkov. Uvedenú skutočnosť otec v konaní nepreukázal. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s názorom súdu prvej inštancie, že otec neosvedčil potrebu nariadenia neodkladného opatrenia do rozhodnutia v konaní vo veci samej a so záverom, že v danom prípade nevznikla naliehavá potreba zverenia maloletej do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov v týždňových intervaloch, nakoľko nie je preukázané, že riešenie tejto situácie neznesie odklad. Odvolacie námietky otca vyhodnotil odvolací súd ako neopodstatnené a nezakladajúce dôvod na zmenu napadnutého rozhodnutia. Z obsahu spisu vyplýva, že rodičia maloletej ukončili spolužitie, obaja potvrdili pretrvávajúce nezhody medzi nimi, pričom ich vyjadrenia týkajúce sa spôsobu výkonu starostlivosti o maloletú po ukončení spolužitia sú rozporné, keď každý z nich tvrdí opak. Z emailovej komunikácie rodičov vyplýva, že otec sa dožadoval kontaktu s maloletou, pričom odmietanie matka dôvodila konfliktom vzniknutým medzi rodičmi a útokmi otca voči nej, na základe ktorých podala na otca trestné oznámenie. Skutočnosť, že išlo o dočasné zamedzovanie kontaktu otca s maloletou vyplýva aj z vyjadrení oboch rodičov, ktorí aktuálne potvrdili obnovenie styku otca s maloletou a realizáciu stretnutí v priebehu víkendov. Vzhľadom na vzájomné výhrady rodičov a podstatné okolnosti uvádzané matkou voči otcovi nie je možné vyhovieť návrhu otca, keď rozhodovanie o striedavej osobnej starostlivosti rodičov bude predmetom dokazovania v konaní vo veci samej, v ktorom sa bude súd zaoberať všetkými námietkami matky aj otca a na základe vykonaného dokazovania rozhodne v záujme maloletého dieťaťa. Otcom tvrdené skutočnosti o realizovaní striedavej osobnej starostlivosti o maloletú do novembra 2020 neboli v konaní osvedčené, pričom otec nepreukázal ani ohrozenie vývinu maloletej a nevyhnutnosť nariadenia striedavej osobnej starostlivosti, ktorej vhodnosť a podmienky na strane matky i otca, a napokon aj maloletej, v danom konaní nie sú zrejmé. Odvolací súd v tomto smere dáva do pozornosti obom rodičom, že najideálnejším spôsobom riešenia je dohoda rodičov, ktorá vytvorí maloletej pokojné prostredie, či už pri preberaní dieťaťa alebo pri trávení času s oboma rodičmi. Zo strany rodičov je nevyhnutné, aby sa odosobnili od konfliktu s bývalým partnerom a vec vnímali z pohľadu maloletej, ktorá má právo na kontakt a výchovu zo strany oboch rodičov. Otec má predstavy o inak nastavenom režime stretnutí s maloletou, ktorá skutočnosť bude predmetom jednaní rodičov, pričom obaja majú možnosť obrátiť sa na kolízneho opatrovníka alebo využiť odborné poradenstvo so žiadosťou o pomoc za účelom nastavenia rozsahu styku otca s maloletou v režime širšom, resp. vyriešenia otázky zabezpečenia starostlivosti o maloletú. Pokiaľ otec poukazuje na potrebu autoritatívneho zásahu súdu nariadením neodkladného opatrenia o styku s maloletou, odvolací súd konštatuje, že neosvedčil potrebu neodkladnej úpravy pomerov ani v tomto smere, keďže styk sa realizuje, avšak nie podľa jeho predstáv. Je však potrebné dať do pozornosti matke, že v prípade, ak sa maloletá dožaduje styku s otcom, je potrebné jej priane rešpektovať a pokúsiť sa o dohodu a nastaviť vyhovujúci režim pre dieťa. Napokon odvolací súd prihliadal na matkou tvrdené skutočnosti, že adohodu s otcom pripúšťa a je naklonená takémuto riešeniu.

10. Vzhľadom na skutočnosť, že v danej veci ide o konanie o nariadenie neodkladného opatrenia, odvolací súd sa zameria na náležitosti neodkladného opatrenia a podmienky pre jeho nariadenie, ktoré v konaní preukázané neboli. Odvolací súd nezohľadnil námietky otca o potrebe zisťovať pomery v domácnosti každého z rodičov s poukazom na charakter daného konania, v ktorom sa dokazovanie nevykonáva.

11. Z uvedených dôvodov odvolací súd podľa § 387 CSP potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie.

12. O trovách odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie v rozhodnutí vo veci samej.

13. Odvolací súd prijal rozhodnutie jednomyseľne, pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolať musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).